

Dr. Hauko Mikko

Dr. Stanko Miholić

prigodom 60-godišnjice života

Dr. Stanko Miholić rodio se 11. rujna 1891. u mjestu Žalec u Sloveniji od oca Hrvata i majke Slovenke. Pučku školu i gimnaziju svršio je u Zagrebu. Već u gimnaziji počeo se zanimati za prirodne nauke, pa je već u trećem razredu gimnazije odlučio, da se posveti kemiji. Od g. 1910. do g. 1914. polazio je predavanja na filozofskom fakultetu zagrebačkog sveučilišta iz kemije, fizike i matematike, mineralogije i filozofije. G. 1915. položio je profesorski ispit iz kemije kao glavne struke, a matematike i fizike kao sporednih struka, a g. 1918. doktorat na osnovu disertacije »O reakciji natrijevih soli sa uranilovim acetatom«.

U državnu službu stupio je još g. 1913. kad je postavljen asistentom na Kr. zem. zavodu za istraživanje tla. Tu mu je dopala ruku knjiga F. W. Clarke: *The Data of Geochemistry*, koja ga je toliko oduševila, da je svoj dalji rad posvetio izučavanju geokemijskih problema. Nakon prvog svjetskog rata službovao je godinu dana na trgovačkoj akademiji u Zagrebu, a g. 1920. prelazi kao kemičar na Higijenski zavod u Zagrebu, gdje je u glavnom radio na ispitivanju mineralnih voda. Od g. 1924.—1926. bio je honorarnim nastavnikom iz farmaceutske kemije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. G. 1928. odlazi radi usavršavanja na sveučilište u Cambridge-u u Engleskoj. G. 1930. premješten je na Centralni higijenski zavod u Beogradu, gdje je nastavio svoj rad na mineralnim vodama i kao član nadzorne komisije surađivao kod nove kaptaze termalnih vrela u Vrnjačkoj i Bukovičkoj banji. Kod svojih ispitivanja mineralnih voda prvi je počeo da posvećuje naročitu pažnju određivanju elemenata u tragovima (trace elements), pa je došao i do nekih teoretskih zaključaka, koji su iznešeni u publikaciji »Das Vorkommen von Schwermetallen in Mineralwassern« (*Chemie der Erde*, 8, 440 (1933)), i koji su pobudili i u inozemstvu izvjestan interes, pa su prešli i u neke udžbenike hidrologije i geokemije (Kampe, Fersman, Vogt, Moret). Interes za elemente u tragovima u posljednje je vrijeme naročito porastao, o čemu svjedoči veliki broj publikacija na tom području. G. 1936. izabran je docentom na Medicinskom fakultetu u Beogradu, a g. 1939. postavljen je ravnateljem Instituta za goriva, rude i metalurgiju u Zagrebu. Njegov rad na ispitivanju elemenata u tragovima doveo je i do izrade jedne nove geokemijske metode za istraživanje rudišta, koja je prikazana u nizu publikacija: »Ore Deposits and Geologic Age« (*Economic Geology*, 42, 713 (1947)), »A Geochemical Method of Prospecting for Ore Deposits« (*Report XVIIIth Internat. Geol. Congress, 1948, Part II, p. 86*) i »Determination of the Age of Igneous Rocks« (*J. Chem. Soc.*, 1950, 3402), u kojoj je prvi put pokušao, da geološku starost odredi ne u mineralima, kako se to dosad radilo, već u samom kamenju. Njegova geokemijska metoda za određivanje rudišta počela se primjenjivati i u praksi: u Zapadnoj Africi, u Sjedinjenim Državama, a u

razmatranju je i njezina primjena u Švedskoj. Polarografsku metodu, kojom se služio kod određivanja elemenata u tragovima opisao je u članku »Beitrag zur Bestimmnung von Spurenelementen in Gesteinen« (Mikrochemie, 36/37, 393 (1951)). Od g. 1946. predaje već petu godinu kao honorarni nastavnik (anorgansku kemiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, a g. 1950. postavljen je kemičarom na Balneološko-klimatološkom institutu u Zagrebu.

Dr. Stanko Miholić u svojoj šestdesetoj godini života uređuje već sedmu godinu naš ARHIV ZA KEMIJU, koji baš ove godine navršava dvadesetpet godina izlaženja.

Kroz ovih dvadesetpet godina ARHIV ZA KEMIJU promijenio je četiri imena (1927—1938: Arhiv za hemiju i farmaciju; 1938—1939: Arhiv za hemiju i tehnologiju; 1940: Arhiv za kemiju i tehnologiju; 1941—1943: Kemijski vjesnik; 1946: Arhiv za kemiju), dok je Dr. Miholić njegov četvrti urednik. Rat je sigurno najteža kušnja za znanstveni časopis, osobito na takovom terenu kao što je naš, pa zato je razumljivo što ARHIV nije izlazio 1944 i 1945 godine i što je svoje pravo ime za vrijeme rata nosio samo u zagradi.

Ukupni broj stranica ARHIVA do sada iznosi 4138, a od toga je objavljeno: u godištima I (1927) do VII (1933) pod uredništvom profesora Njegovana 1594 stranice (228 str. po god.); u godištima VIII (1934) do XIII (1939) pod uredništvom profesora Hanamana 896 stranica (193 str. po god.); u godištu XIV (1940) pod uredništvom Dr. Miholića 208 stranica; u godištima XV/XVI (1941/42) i XVII (1943) pod uredništvom profesora Deželića 300 stranica (100 str. po god.) i u godištima XVIII (1946) do XXII (1950) pod ponovnim uredništvom Dr. Miholića 1140 stranica (228 str. po god.).

Možemo mirno reći, da je baš u ovom posljednjem periodu pod uredništvom Dr. Miholića ARHIV pokazao najveći napredak. U njemu se više ne objavljuju radovi, koji sadržavaju već drugdje publicirane rezultate, dok se sami radovi mogu u cjelini objaviti na jednom od svjetskih jezika. Kriteriji za primanje radova postaju sve stroži, redakcija sve više ujednačena, a sam ARHIV poprima sve očitije karakter reprezentativnog kemijskog časopisa za sve hrvatske kemičare. Stalno povećanje broja stranica iz godine u godinu (1946, 132 str.; 1947, 166 str.; 1948, 250 str.; 1949, 280 str. i 1950, 312 str.), kao i broja znanstvenih radova, daje nam nade, da će ARHIV ući u red ozbiljnih znanstvenih časopisa svjetske kemije. Mi bi željeli, čestitajući našem glavnom uredniku od srca 60-godišnjicu života, da u daljnjem razvoju ARHIVA ZA KEMIJU nalazimo Dr. Stanka Miholića u dosadašnjem njegovom svojstvu, koristeći tako u punoj mjeri njegova bogata znanstvena i životna iskustva, te svojstveni mu mladenački žar, a sve za napredak našeg ARHIVA, kao i za razvoj naše i svjetske znanosti.

B. TEŽAK

K. BALENOVIĆ